

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання та захисту курсової роботи
для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
спеціалізація «Менеджмент інноваційної діяльності»
галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри менеджменту
інноваційної діяльності та державного
управління
Протокол №10 від 22 січня 2016 р.

Основи інноваційного менеджменту. Методичні вказівки до виконання та захисту курсової роботи для студентів напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент" спеціалізація "Менеджмент інноваційної діяльності" галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування, всіх форм навчання / Укладачі: І.М.Олійченко, М.Ю.Дітковська – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – 28 с.

Укладачі: ОЛІЙЧЕНКО ІГОР МИХАЙЛОВИЧ, доктор наук з державного управління, професор
ДІТКОВСЬКА МАРИНА ЮРІЇВНА, кандидат наук з державного управління, доцент

Відповідальний за випуск: БУТКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ, завідувач кафедри менеджменту інноваційної діяльності та державного управління, доктор економічних наук, професор

Рецензент: ІЛЬЧУК ВАЛЕРІЙ ПЕТРОВИЧ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Чернігівського національного технологічного університету

Зміст

Вступ.....	4
1. Мета і завдання курсової роботи.....	5
2. Вимоги до тематики курсових робіт.....	6
3. Рекомендована тематика курсових робіт.....	6
4. Об'єкти курсової роботи.....	11
5. Зміст і особливості виконання розділів курсової роботи.....	12
5.1. Загальні положення.....	12
5.2. Зміст курсової роботи.....	12
5.3. Зміст розділів курсової роботи.....	14
5.3.1. Вступ.....	14
5.3.2. Теоретичний розділ	14
5.3.3. Аналітико-дослідницький розділ	15
5.3.4. Проектно-рекомендаційний розділ.....	16
5.4. Висновки та пропозиції.....	17
5.5. Перелік посилань.....	18
5.6. Додатки.....	18
6. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	18
6.1. Основна частина.....	18
6.2. Нумерація.....	20
6.3. Ілюстрації.....	20
6.4. Таблиці, формули, посилання.....	21
7. Організація виконання курсової роботи.....	22
8. Порядок захисту курсової роботи.....	22
Рекомендована література.....	24
Додаток А – зразок оформлення титульної сторінки.....	28

Вступ

Вимоги до фахівців з менеджменту сьогодні особливо високі і ґрунтуються на умінні самостійно мислити, приймати рішення, і навіть оцінювати, аналізувати інформацію про проблеми управління і пропонувати рекомендації з їх усунення. Виконання курсової роботи дозволить опрацювати теоретичні підходи до проблем управління, виявити особливості підприємств (організацій), зробити і сформулювати варіанти коригувальних дій.

У сучасних умовах одним із пріоритетних напрямків перебудови управління Українською економікою, особливо на рівні підприємств, об'єднань і інших господарських організацій, є вироблення основних теоретичних і методологічних позицій по застосуванню менеджменту як науки до практики управління з метою забезпечення конкурентоздатності об'єктів в умовах ринкових відносин. Це не механічний процес перенесення досвіду фірм Заходу, а творчий пошук нових рішень, адекватних Українським умовам. Майбутні фахівці повинні володіти новітніми, адаптованими до вимог ринкових відносин методами організації, оцінки і аналізу господарської діяльності підприємств, сучасними методологією і методикою прийняття організаційних рішень у системах менеджменту. Ефективна національна економіка – це перед усім ефективне управління. Усвідомлення студентами сучасних концепцій управління, уміння використовувати їх у реальній практиці, опанування нової загальної мови для керівників – основа формування управлінської культури XXI сторіччя.

Курс «Основи інноваційного менеджменту» розкриває питання теорії і практики функціонування і розвитку системи інноваційного менеджменту в різних типах організацій й умови її ефективної діяльності і призначений для формування у майбутнього фахівця цілісного представлення про систему управління і процеси її функціонування.

Мета вивчення дисципліни «Основи інноваційного менеджменту» – вивчення теоретичних основ та придбання практичних навичок з управління інноваційними соціально-економічними об'єктами в сучасних умовах їх функціонування, формування у студентів ясного й осмисленого представлення про області застосування інноваційного менеджменту, пізнання ідей і досвіду, що відносяться до такого складного і багатобічного виду людської діяльності, як управління, придбання навичок використання отриманих знань в управлінні людьми і організаціями, формування в студентів методологічної основи для наступного вивчення спеціальних аспектів інноваційного менеджменту і формування на цій базі цільної концепції сучасного менеджменту.

Предметом вивчення дисципліни «Основи інноваційного менеджменту» є теоретичні і практичні питання функціонування і розвитку системи інноваційного менеджменту в різних типах організацій й умови її ефективної діяльності.

Курсова робота з дисципліни є підсумковим етапом перевірки знань та вміння їх застосовувати у процесі практичної діяльності організації. Її виконання ґрунтується на оптимальному використанні перевірених практикою

систем проектування організацій, економічному аналізі проектних рішень, сфері та умов застосування як традиційних, так і новітніх методик формування внутрішнього середовища організації.

У процесі виконання курсової роботи необхідно обґрунтувати інноваційні проектні рішення, що пропонуються, з подальшим розрахунком та описом кількісно-вартісних, або якісних показників ефективності організації, а також опрацювати окремі технічні, організаційні, структурні, інформаційні, методичні проектні рішення.

У даному методичному посібнику надається інформація стосовно організації самостійної роботи, її змісту, оформлення курсової роботи та її захисту. Методичний посібник рекомендований для студентів напряму підготовки 6.030601 "Менеджмент" спеціалізація "Менеджмент інноваційної діяльності" галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування, всіх форм навчання.

1 Мета та завдання курсової роботи

Метою виконання курсової роботи є придбання студентами умінь самостійно аналізувати теоретичні і практичні проблеми в організаціях (на підприємствах) і визначати інноваційні заходи для їх розв'язання.

Курсова робота повинна бути спрямована на розгляд однієї з актуальних проблем сучасного інноваційного менеджменту. В якості проблеми може фігурувати проблема визначення стратегії інноваційної організації, побудови ефективної системи стимулювання персоналу, актуалізації структури фірми, створення системи оцінки керівників і т.і. Тематика курсових робіт приведена в розділі 3 методичних вказівок.

Досягнення цієї мети забезпечується в процесі послідовного оволодіння студентами наступною сукупністю знань та навичок:

- активно використовувати знання основ інноваційного менеджменту, теорії управління, теорії прийняття рішень;
- вибирати ефективні варіанти інноваційного управління виробничими системами;
- проектувати, організовувати інноваційні управлінські системи;
- вибирати оптимальні і ефективні варіанти інноваційних управлінських рішень;
- приймати інноваційні управлінські рішення, організовувати їх реалізацію та здійснювати контроль за їх виконанням;
- планувати і прогнозувати результати прийнятих інноваційних рішень за науковим принципом;
- використовувати математичні методи і економіко-математичні моделі, сучасні технічні засоби для рішення управлінських задач;
- використовувати економічні стимули інноваційного менеджменту щодо технології розробки і реалізації управлінських рішень;
- вибирати ефективні засоби і механізми організаційно-управлінської діяльності.

Курсова робота має характеризуватися логічністю, доказовістю,

аргументованістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити самостійні дослідження, розрахунки, виконані з використанням сучасних комп'ютерних технологій;
- містити обґрунтовані інноваційні пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності на досліджуваному об'єкті;
- мати належне оформлення.

У курсовій роботі повинні ставитися і вирішуватися актуальні питання фахової сфери, демонструватися ерудиція й уміння автора аналізувати проблеми і пропонувати оригінальні висновки, інноваційні проекти рішень, а також знання спеціальної літератури тощо.

2 Вимоги до тематики курсових робіт

Повнота розкриття теми курсової роботи досягається за умови її:

1. актуальності;
2. максимальної наближеності до реальних умов;
3. комплексності (розгляд ринкових передумов, внутрішньо-організаційних, психологічних, соціальних, економічних та стратегічних аспектів);
4. високого рівня з точки зору обґрунтування пропозицій та висновків, що відповідно стає можливим при використанні статистичної та аналітичної інформації, коректному виборі методології та методів дослідження, особливо у сфері аналізу та проектування соціально-економічних систем, застосуванні обчислювальної техніки та програмного забезпечення на етапі обробки інформації і формування пропозицій;
5. прогресивності;
6. інноваційності та сучасності;
7. можливого практичного втілення у конкретний проект організації господарювання.

Обсяг курсової роботи має складати не більше 50 - 60 сторінок машинного тексту, включаючи виконані додатки.

3 Рекомендована тематика курсових робіт

1. Інноваційний менеджмент як об'єкт управління
2. Інноваційний процес і основні його напрямки
3. Інноваційний проект: основні етапи його функціонування та реалізації
4. Управління інноваційним процесом в умовах ринку
5. Програмно-цільове планування і управління інноваційними процесами
6. Планування та прогнозування інноваційного циклу

7. Психологічні проблеми організації інноваційного процесу
8. Інноваційна діяльність і форми державної підтримки
9. Інформаційне забезпечення інноваційного менеджменту
10. Економічна ефективність інноваційного проекту
11. Нововведення в сфері організації виробництва
12. Нововведення в сфері автоматизації управління
13. Прогнозування техніко-технологічних нововведень
14. Інноваційний клімат і потенціал підприємства
15. Стимулювання інноваційних розробок
16. Управління дослідницькими організаціями і механізм його вдосконалення
17. Розробка інноваційної стратегії
18. Управління інноваційним проектом
19. Оподаткування в інноваційній сфері
20. Інновації та інноваційна діяльність в Україні
21. Інновації та інноваційна діяльність за кордоном
22. Державне регулювання інноваційної діяльності.
23. Інноваційна політика України.
24. Основні методи стимулювання інноваційної діяльності в Україні.
25. Міжнародні зв'язки в галузі інновацій.
26. Особливості інноваційної політики розвинених країн.
27. Венчурні підприємства, особливості створення і функціонування.
28. Венчурне фінансування. Джерела, організація.
29. Основні етапи інноваційного процесу.
30. Найважливіші технології XXI століття.
31. Створення і використання винаходів.
32. Види ноу-хау. Особливості передачі і використання ноу-хау.
33. Оформлення і використання товарних знаків, знаків обслуговування і найменування місць походження товарів.
34. Класифікація та оцінки ризиків інноваційних проектів.
35. Класифікація інноваційних проектів.
36. Основні критерії оцінки інноваційних проектів.
37. Інноваційний потенціал організації. Методи оцінки.
38. Інноваційний клімат організації. Методи оцінки.
39. Бізнес-план інноваційного проекту. Структура, особливості.
40. Види інноваційних стратегій, організацій.
41. Особисті якості учасників інноваційної діяльності.
42. Мотивація учасників інноваційної діяльності.
43. Управління інноваційним процесом в різних галузях.
44. Інноваційне фінансування в розвинутих країнах.
45. Нововведення як об'єкт інноваційного менеджменту
46. Інноваційна сфера та інноваційна діяльність організації
47. Інноваційна діяльність організації як засіб досягнення її економічних цілей
48. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності сучасних організацій
49. Інноваційна діяльність організації з позицій оновлення продукції (послуг)

50. Інноваційний розвиток організації (підприємства)
51. Організація інноваційних перетворень в організації (на підприємстві)
52. Організація інноваційних процесів в організації (на підприємстві)
53. Інноваційні стратегії розвитку
54. Методологія та організація розробки інноваційних стратегій
55. Стратегічний контроль інноваційних тенденцій. Державна підтримка інноваційної діяльності
56. Інноваційний проект як об'єкт управління
57. Методологія та організація управління інноваційним проектом
58. Система управління інноваційними проектами та її найважливіші компоненти
59. Робота з персоналом в інноваційному менеджменті
60. Управління творчим потенціалом в інноваційних організаціях
61. Інноваційний проект як об'єкт інвестування
62. Стратегія інвестування та інноваційна діяльність сучасних організацій (підприємств)
63. Роль держави в процесі фінансування інноваційних проектів
64. Участь комерційних банків у фінансуванні інноваційних проектів
65. Іноземні інвестиції в інновації українських організацій (підприємств)
66. Формування організаційно-економічних механізмів інвестування в інноваційні процеси
67. Оцінка ефективності інвестиційного проекту
68. Методи і критерії порівняння інвестиційних проектів
69. Визначення ризику при інвестиції в інноваційні проекти
70. Способи і прийоми зменшення ризику інвестицій в інноваційну діяльність
71. Корпоративні стратегії управління інноваціями
72. Роль нововведення в конкурентній боротьбі і конкурентні стратегії сучасних організацій
73. Основні організаційні форми інноваційного менеджменту
74. Інформаційне забезпечення інноваційних проектів
75. Вплив державної науково-технічної політики на формування інноваційної інфраструктури
76. Управління розвитком інноваційної діяльності в економічно розвинених країнах
77. Розробка техніко-економічного обґрунтування інноваційного проекту
78. Інновація, як об'єкт інноваційного менеджменту.
79. Державна підтримка інноваційної діяльності.
80. Управління інноваційними підприємствами.
81. Організація інноваційних процесів.
82. Нові організаційні форми інноваційних підприємств.
83. Значення стратегічного управління для інноваційних підприємств. Види інноваційних стратегій.
84. Методи пошуку і прийоми інноваційних ідей.
85. Завдання і основні прийоми експертизи інноваційних проектів.
86. Розробка бізнес-плану інноваційного проекту.

87. Основні методи оцінки ефективності інновацій.
88. Система оціночних показників ефективності інновацій.
89. Управління створенням та використанням нової техніки і нової технології.
90. Основні показники ефективності інноваційної діяльності.
91. Венчурний інноваційний бізнес.
92. Маркетинг інновацій.
93. Інтелектуальна власність, як об'єкт інноваційного підприємництва.
94. Ризики в інноваційному підприємстві.
95. Інновація як економічна категорія.
96. Планування інноваційної діяльності.
97. Управління інноваціями в умовах ринку.
98. Форми організації інноваційної діяльності.
99. Етапи інноваційного процесу.
100. Мотивація інноваційної діяльності.
101. Механізм управління процесом НДДКР.
102. Методи відбору інноваційних проектів.
103. Оцінка ефективності інновацій.
104. Фінансове забезпечення інноваційних проектів.
105. Нормативна база інноваційної діяльності.
106. Завдання та функції інноваційного менеджменту на підприємстві.
107. Інвестиційна та інноваційна політика компанії.
108. Правове забезпечення інноваційної діяльності в Україні.
109. Конкурентоспроможність як фактор оцінки ефективності інновацій.
110. Принципи ціноутворення на інноваційну продукцію.
111. Створення організації малого інноваційного бізнесу.
112. Удосконалення організаційної структури інноваційного підприємства (організації).
113. Обґрунтування вибору варіантів стратегічної орієнтації інноваційного підприємства (організації).
114. Удосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням інноваційного підприємства (організації).
115. Створення нової структури інноваційного підприємства.
116. Удосконалення інформаційного забезпечення управління на основі сучасних інформаційних технологій на інноваційному підприємстві (в організації).
117. Планування оновлення продукції в системі маркетингу.
118. Обґрунтування товарної стратегії на інноваційному підприємстві (в організації).
119. Обґрунтування розвитку асортименту послуг на інноваційному підприємстві (в організації).
120. Удосконалення управління товарною політикою інноваційного підприємства (організації).
121. Удосконалення стратегічного управління товарною політикою інноваційного підприємства (організації).

122. Обґрунтування стратегії оновлення продукції на інноваційному підприємстві (в організації).
123. Дослідження ефективності застосування сучасних товарних стратегій на інноваційних підприємствах (в організаціях).
124. Удосконалення планування оновлення продукції в системі маркетингу інноваційного підприємства (організації).
125. Обґрунтування розвитку асортименту послуг на інноваційному підприємстві (в організації).
126. Удосконалення організації збутової діяльності на інноваційному підприємстві (в організації).
127. Обґрунтування вибору оптимальних каналів збуту продукції інноваційного підприємства (організації).
128. Удосконалення системи сервісного обслуговування продукції інноваційного підприємства (організації).
129. Удосконалення організації товароруху на інноваційному підприємстві (в організації).
130. Удосконалення управління комунікаційною політикою інноваційного підприємства (організації).
131. Удосконалення організації зовнішньоекономічної діяльності інноваційного підприємства (організації).
132. Розробка методів формування ринків збуту продукції інноваційного підприємства (організації).
133. Удосконалення управління інноваційним процесом на підприємстві (в організації).
134. Удосконалення управління інноваційною діяльністю на підприємстві (в організації).
135. Дослідження перспектив розвитку інжинірингової діяльності в організації.
136. Управління інноваційним потенціалом підприємства (організації).
137. Формування і обґрунтування стратегії інноваційного розвитку підприємства.
138. Удосконалення управління інноваційною діяльністю на підприємстві (в організації).
139. Дослідження перспектив розвитку інжинірингової діяльності в організації.
140. Управління інноваційним потенціалом підприємства (організації).
141. Формування і обґрунтування стратегії інноваційного розвитку підприємства.
142. Розробка мотиваційних механізмів прискорення інноваційної діяльності підприємства (організації).
143. Управління технічною підготовкою виробництва нових виробів.
144. Удосконалення системи управління використанням виробничих ресурсів на інноваційному підприємстві (в організації).

145. Удосконалення системи управління якістю продукції (послуг) на інноваційному підприємстві (в організації).
146. Розробка організаційно-економічних методів управління якістю продукції (послуг) на інноваційному підприємстві (в організації).
147. Розвиток системи управління якістю продукції (послуг) та забезпечення її конкурентоспроможності на інноваційному підприємстві (в організації).
148. Удосконалення системи управління конкурентоспроможністю продукції (послуг) на інноваційному підприємстві (в організації).

4 Об'єкти курсової роботи

Об'єктами курсової роботи можуть бути:

- організаційні структури підприємства (організації);
- система управління підприємства (організації);
- виробництво і його головні структурні складові;
- організація та управління працею та її складовими;
- моделі мотивації стимулювання праці;
- менеджмент персоналу;
- менеджмент малих підприємств (організацій) всіх форм власності;
- менеджмент громадських організацій та об'єднань;
- менеджмент маркетингової діяльності;
- менеджмент інноваційно-інвестиційних процесів;
- система планування;
- система контролю;
- інформаційні системи менеджменту організацій;
- інноваційний менеджмент.

З точки зору дослідницької сфери, об'єкт курсової роботи в рамках вищезгаданих тем може вивчатись за допомогою різних методів, до яких, в першу чергу, відносяться методи економічні, економіко-математичного моделювання, організаційні, управлінські та соціальні.

В основу виконання курсових робіт закладено принцип виділення об'єкта роботи, постановки проблеми і методу її вирішення. Виходячи з того, що система управління складається із управлінської системи і об'єкта управління, то об'єктом курсової роботи можуть бути як системи управління загалом, так і окремі функції систем управління, структурно-функціональні аспекти розвитку систем і об'єктів управління, питання їх взаємодоповнення всередині підприємства.

Варіативність тем за ступенем їх новизни відображає прикладні та дослідницькі курсові роботи.

Курсові роботи переважно орієнтуються на вирішення реального практичного завдання, яке необхідно виконати в організації чи на підприємстві.

При цьому використовуються класичні методи з їх незначною модифікацією, враховуючи специфіку об'єкта чи проблеми. Прикладами таких курсових робіт можуть бути роботи, які торкаються удосконалення системи планування, менеджменту персоналу, організаційної структури, удосконалення ринкових систем управління, прогнозування техніко-економічних характеристик, системного аналізу діяльності об'єкта і пропозицій стосовно його вдосконалення. В результаті виконання даної роботи розробляються план організаційно-технічних заходів підвищення ефективності роботи об'єкта, економічне обґрунтування, методика вирішення функціональних завдань та рекомендації щодо втілення конкретних проектних рішень у життя.

5 Зміст і особливості виконання розділів курсової роботи

5.1 Загальні положення

Курсова робота виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України з питань інноваційної діяльності організацій, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених студентом власних досліджень реального об'єкта, отриманих під час проходження практик.

Курсова робота складається із:

- Теоретичного розділу (з висновками) - 10-15 сторінок;
- Аналітико-дослідного розділу (з висновками) – 30-40 сторінок;
- Проектно-рекомендаційного розділу (з висновками) - 10-20 сторінок;
- Висновків та пропозицій.

5.2 Зміст курсової роботи

Курсова робота за своєю формою та змістом повинна містити такі наступні структурні розділи і документи:

Титульний лист (Додаток А)

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (у разі потреби)

ВСТУП

1. ТЕОРЕТИЧНИЙ РОЗДІЛ

Загальна характеристика об'єкта і предмета дослідження

Аналіз правових аспектів і законодавчої бази управлінської діяльності в загальних і аспектичних питаннях теми дослідження

Теоретичні положення щодо предмету дослідження

Теоретичні аспекти щодо специфічних особливостей об'єкту дослідження

2. АНАЛІТИКО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ РОЗДІЛ

Характеристика об'єкту й організації системи менеджменту

Змістовна постановка дослідницької задачі. Аналіз існуючих підходів і методів вирішення проблемних ситуацій у сучасній системі менеджменту

Вибір і обґрунтування відповідних моделей удосконалення системи менеджменту в даній сфері. Дослідження об'єкту

Формулювання вимог до вихідної інформації для рішення задач проектної частини

Висновок до розділу 1

3. ПРОЕКТНО-РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

Заходи і пропозиції з удосконалення організації системи менеджменту й обґрунтування ефективності в даній сфері)

Реалізація розроблених підходів, методів і моделей на матеріалах конкретного об'єкту

Аналіз результатів проведеного дослідження і розробка пропозицій з удосконалювання організації управління

Прогноз (розрахунок) соціально-економічної ефективності від впровадження практичних (проектних) пропозицій

Економічне обґрунтування проектних рішень. Розрахунок техніко-економічних показників, параметрів інтенсифікації та ефективності проектних рішень

Висновок до розділу 2

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

ДОДАТКИ

Структура курсової роботи та обсяг окремих розділів залежать від особливостей теми курсової роботи і передбачають наступне:

1. обсяг курсової роботи має становити не менше 40 друкованих сторінок;
2. кількість сторінок в окремих розділах не регламентується, але має відповідати вимогам достатньої інформативності та обґрунтованості рішень і висновків, тобто потрібний аналіз усіх аспектів проблеми, що досліджується, розрахунки з усіх проектних пропозицій, посилання на всі джерела інформації та вихідні дані;
3. найбільшою вагомою по значущості та масштабності за обсягом є проектна частина, а для дослідницьких робіт - дослідницька;
4. громіздкі обґрунтування, гіпотези, перспективні міркування чи значні математичні розрахунки доцільно виносити у додатки;
5. висвітлення положень та рекомендацій повинно бути конкретним, без зайвих пояснень і викладу загальновідомих міркувань;
6. загальна кількість економіко-управлінських ілюстративних листів повинна бути в межах 2-3 листів формату А2.

5.3 Зміст розділів курсової роботи

Зміст кожного розділу залежить від теми курсової роботи та індивідуального завдання. Проте існують загальні вимоги до виконання кожного розділу.

5.3.1 Вступ

Вступом відкривається курсова робота. У ньому обґрунтовується необхідність розробки сформульованої теми дослідження, розкривається її актуальність і наукова новизна, тобто показується, що автор, як самостійний дослідник, вносить нового у вивчення даної теми. У вступі відзначається практична значимість виконання курсового дослідження, характеризується ступінь розробленості даної проблеми в спеціальній літературі, ставляться мета і завдання дослідження, а також характеризується нормативно-правова база і інші матеріали. Насамперед слід чітко сформулювати наукову та суспільну *актуальність теми*. Актуальність теми може підтверджуватися посиланнями на Закони, Укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України, що стосуються розглянутих у курсовому дослідженні питань. Практичне значення розробки теми курсового дослідження підкреслюється її важливістю у вирішенні загальних проблем оптимізації організації і здійснення системи менеджменту, правового регулювання діяльності господарюючих суб'єктів.

Обґрунтування вибору *об'єкту і предмету* курсового дослідження, підтверджується доказами їх значення у вирішенні питань удосконалювання виробничо-управлінської діяльності, місцем і роллю в системі менеджменту. Обґрунтування вибору конкретного об'єкту (як правило, виробничого підприємства – об'єкту практики) супроводжується посиланнями на основні показники, найважливіші критерії і фактичні дані, що характеризують реальні ситуації в практиці функціонування об'єкту дослідження.

У підсумку чітко формулюється конкретна проблема, мета і завдання курсового дослідження.

Обсяг вступу 1,5-2 сторінки.

5.3.2 Теоретичний розділ

У *теоретичному розділі* розглядаються теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методичні підходи повинні мати елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження, що створює передумови для проведення у наступному розділі власних прикладних досліджень.

Для констатації та обґрунтування загальнотеоретичних висновків та тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних

енциклопедіях, монографіях, довідниках, зарубіжних виданнях та інших джерелах, у т.ч. з наукометричної бази Scopus.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25% загального обсягу курсової роботи та структурно складатися з 2-3 підрозділів.

5.3.3 Аналітико-дослідницький розділ

Аналітико-дослідницький розділ містить матеріал за двома напрямками:

1) загальна технічна, організаційна, економічна, фінансова, маркетингова, логістична, виробнича та інші характеристики об'єкта дослідження;

2) поглиблений аналіз проблеми відповідно до теми курсової роботи.

Перший напрям аналізу має спільні риси для всіх тем і передбачає наявність таких обов'язкових елементів: вид підприємства (установи, організації, підрозділу); форма власності, види продукції (послуг); її конкурентоспроможність; організаційна структура управління; механізм господарювання; динаміка результатів підприємницької діяльності за порівнювальні періоди; ресурсні характеристики перспектив розвитку тощо.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Зміст і структура другого напрямку визначаються темою і спрямовані на виявлення напрямів удосконалення об'єкта і предмета проектування (дослідження).

Для виконання другого розділу студент має використовувати фактичні дані зібрані під час попередніх практик.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких провадиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Загальні вимоги до аналітичної частини:

- аналіз проблеми повинен виконуватися з урахуванням факторів позитивної і негативної дії;

- одночасно з аналізом предмета проектування (дослідження) необхідно вивчити діяльність об'єкта, для якого обґрунтовуються проектні рішення;

- вихідними даними для аналізу служить технічна, економічна, фінансова, адміністративна, організаційна та інші види документації підприємств

(організації), а також статистична інформація державних і недержавних установ;

- аналітична частина має завершуватись висновками, де у стислій формі наводяться результати проведеного аналізу і формулюються напрями проектних розробок.

Форма подання аналітичного матеріалу може бути довільною (графічна, таблична, у вигляді моделей, блок-схем тощо).

Головні методичні елементи аналізу як загального, так і спеціального розділів аналітичної частини наведені далі у вигляді вербального алгоритму економічного аналізу господарської діяльності підприємства (організації):

1) Вибір або побудова системи показників, які характеризують діяльність підприємства (організації) або окремі явища, процеси чи об'єкти.

Система показників повинна відповідати таким вимогам:

- показники мають бути узагальнюючими за кожним напрямом діяльності;
- всі показники повинні мати визначену розмірність.

2) Оцінка інформації, яку використовують для аналізу.

Для здійснення аналізу за кожним показником повинно бути не менше, ніж дві величини для порівняння.

3) Опис явища, процесу або об'єкта за допомогою вибраної системи показників.

Опис здійснюють за допомогою групи прийомів економічного аналізу (порівняння, зведення, групування, ряди динаміки тощо).

4) Вибір розрахункових формул показників.

Кожний показник має одну або декілька розрахункових формул. Всі формули повинні бути зведені до вигляду, придатного для виконання аналізу.

Виконуючи аналітичну частину, доцільно розробляти блок-схеми алгоритму аналізу показників, здійснювати розрахунок величин зміни аналізованих показників і визначити вплив факторів на них. За підсумками аналізу розробляють заходи щодо заміни показників у бажаному напрямі.

5.3.4 Проектно-рекомендаційний розділ

Проектна частина містить матеріал, який обґрунтовує розроблені проектні пропозиції (рішення), спрямовані на розв'язання проблеми, визначеної у темі курсової роботи, на конкретному об'єкті підприємницької діяльності.

Загальним для всіх тем є додержання таких вимог:

- матеріал у проектній частині розміщують у такій послідовності: визначення мети та підстав для проектування з посиланням на аналітичну та дослідницьку частини; обґрунтування проектних пропозицій (опис змісту, очікуваних наслідків тощо); характеристика передумов їх практичного впровадження;

- проектні розрахунки проводять на альтернативних засадах, тобто окремі рішення, елементи проектних пропозицій, фрагменти бізнес-плану

повинні розроблятися в кількох варіантах. Форма альтернативності залежить від теми роботи;

- проектні пропозиції можуть мати вигляд організаційних, економічних, фінансових, маркетингових, інноваційних, технічних, технологічних та інших заходів, бізнес-плану (або його фрагмента), нормативного документа (положення, інструкції, моделі методики тощо), інвестиційного проекту та ін.;

- розроблені проектні пропозиції (рішення) оформлюють згідно з вимогами методичних вказівок.

Проектна частина може бути побудована згідно з наступними вимогами:

1) Частина повинна містити розробку певної ідеї, яка за своєю сутністю є комплексним заходом з удосконалення різних видів діяльності об'єкта проектування.

2) Зміст проектної частини може відображати обґрунтування декількох заходів, пов'язаних між собою ідеєю вдосконалення предмета та об'єкта проектування. Окремий захід спрямовано на усунення конкретного недоліку в діяльності підприємства (організації), а інші - на досягнення цілей проектування.

Форма побудови проектної частини та кількість розроблених заходів визначаються темою, індивідуальним завданням, результатами аналізу та досліджень тощо.

Обов'язковою умовою якісного виконання проектної частини є застосування економіко-математичних методів і моделей, сучасної комп'ютерної техніки та інформаційних технологій, досягнень вітчизняних та закордонних підприємств (організацій), результатів наукових досліджень тощо.

У цьому розділі наводять розрахунки, що обґрунтовують економічні результати запропонованих заходів, дотримуючись вимог та рекомендацій, викладених у наступному розділі даного посібника.

5.4 Висновки та пропозиції

Після кожного розділу робиться короткий висновок (1-2 сторінки), де вміщуються часткові узагальнення та розкриті питання, що були порушені у конкретному розділі.

У висновку (обсяг 3-4 сторінки), що наводяться в окремому розділі змістовно і стисло в узагальненому вигляді викладаються головні результати проведеного дослідження, лаконічно і тезово фіксуються його ключові моменти, основні положення, формулюються найбільш важливі рекомендації з вирішення поставлених у «Вступі» завдань. «Висновки і пропозиції» повинні являти собою короткі висновки, що характеризують підсумки проведеного дослідження. Вони повинні бути гранично конкретними і виразними, містити оцінку загального стану об'єкту дослідження, підсумки проведеного аналізу, і зведений перелік і коротку характеристику запропонованих дій, спрямованих на усунення виявлених недоліків і підвищення ефективності в даній виробничо-управлінській і (або) іншій сфері діяльності.

У висновках не можуть з'явитися пропозиції які, не було розглянуто у попередніх розділах.

5.5 Перелік посилань

Усі джерела, використані в курсовому дослідженні (в кількості біля 50), приводяться за посиланнями і містяться після висновку. При складанні даного переліку рекомендується літературні джерела надавати у алфавітному порядку. Іншомовні джерела надаються наприкінці списку.

5.6 Додатки

Курсова робота може мати додатки, що включаються за розсудом автора. Додатки оформляються при необхідності використання в основній (текстуальній) частині значного обсягу фактичних даних допоміжного характеру, що мають на меті наочно продемонструвати або підтвердити описані автором ситуацій. У додатках можуть приводитися таблиці показників, посадові інструкції, форми службової документації, допоміжні графічні ілюстрації, рекламні матеріали і т.п. Обсяг додатків визначається автором курсової роботи за принципом розумної достатності. Усі додатки повинні бути прокваліфіковані і розташовані відповідно до ДСТУ3008-95 .

Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично до тексту сторінки.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і поряд - велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г,Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: «А.2» - другий розділ додатка А; «В. 3.1» – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «Рисунок Д. 1.2 –» – другий рисунок першого розділу додатка Д; «формула (А. 1)» – перша формула додатка А.

6 Вимоги до оформлення курсової роботи

6.1 Основна частина

Курсова робота виконується відповідно до вимог ДСТУ 3008-98.

Завершену і оформлену належним чином роботу обов'язково підписує автор на титульній сторінці.

Мова курсової роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел є неприпустимим.

Робота має бути написана розбірливим почерком або надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210×297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується через два міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм (комп'ютерний набір – 14-й кегль, 1,5 інтервала, шрифт – Times New Roman). Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (не більше за 40 рядків на сторінку).

Текст курсової роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – не менш за 30 мм, з правого – не менш за 10 мм, зверху – не менш за 20 мм, знизу – не менш за 20 мм.

Текстуальна частина курсової роботи повинна бути логічною, лаконічною і літературно грамотно викладеною. При написанні курсової роботи необхідно давати посилання на авторів і джерела, звідки узяті теоретичні положення, висновки інших дослідників, фактичний матеріал, конкретні зведення, цифрові й інші дані. Важливо виявити необхідну вимогливість у доборі фактичного матеріалу, його систематизації, не допускати повторів, захоплення описом фактології. Звертаючи увагу на стиль і мову викладу, варто забезпечити ясність вираження думок і чіткість формулювань, точність визначень, різноманітність лексики, правильне використання спеціальних понять і слів виробничо-управлінської термінології. Курсова робота не повинна носити характер довідки, доповіді, реферату, інформації. З її завершенням необхідно ретельно вивірити текст, точність цифр, усунути помилки. Всі ілюстрації повинні бути пронумеровані і мати підписуночі, надтабличні назви.

При оформленні науково-довідкового матеріалу курсової роботи варто врахувати такі вимоги:

- однаковість виносков на літературу й інші джерела;
- точна назва книг дається не по обкладинці, а по вихідних даних, зазначених на звороті титульного листа чи на останній сторінці книги, включаючи назву міста, назву видавництва, рік видання, кількість сторінок;
- таблиці, які містять первинні вихідні дані, треба оформляти у вигляді додатків;
- у тексті курсової роботи містяться підсумкові і найбільш важливі матеріали, переважно авторського виконання.

Роздруковані на принтері програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок роботи і розміщуватися, як правило, у додатках.

Титульна сторінка містить найменування вищого навчального закладу, прізвище, ім'я та по-батькові й інші відомості про автора, тему курсової роботи з посиланням на об'єкт дослідження, прізвище, вчене звання (посаду) наукового керівника; місто і рік.

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та параграфів роботи. Зміст має включати усі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи і параграфи згідно з планом.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ», «ДОДАТКИ» пишуться або друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів пишуться або друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 3-4 інтервалам основного тексту.

Кожну структурну частину курсової роботи слід починати з нової сторінки.

6.2 Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться. Нумерація без крапки після неї проставляється у правому верхньому куті подальших сторінок.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ, ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Номер розділу ставиться після слів «РОЗДІЛ». Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, «1.4» (четвертий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

6.3 Ілюстрації

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожному з них повинно бути посилання з коментарем.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є більші за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рисунок 1.2 – (назва)» (другий рисунок першого розділу). Номер

ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

6.4 Таблиці, формули, посилання

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. Ліворуч розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, «Таблиця 2.3»(назва) (третя таблиця другого розділу), нижче розміщується назва таблиці.

У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: наприклад, «Продовження табл. 2.3».

У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок таблиць починаються з великої літери.

Формули в курсовій роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: «(3.1)» (перша формула третього розділу).

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають із великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки – з малих, якщо складають одне речення із заголовком, і з великих – якщо вони є самостійними.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без обертання тексту або з обертанням за годинниковою стрілкою.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне - з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (x) і ділення (:).

Посилання в тексті роботи на джерела інформації слід зазначити порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1-9]».

Посилання на ілюстрації до курсової роботи оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, «рис. 2.3»; на формули – порядковим номером формули; наприклад, «у формулі (3.1)». Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та

ілюстрації треба вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2».

Різні службово-допоміжні матеріали (інструкції, методики, бланки документів, ілюстрації й ін.) варто виносити в додатки. При використанні бланку для наочності службового документу заповнити всі необхідні для його пояснення реквізити (графи). Ілюстрації і таблиці, при можливості, розташовуються так, щоб їх можна було розглянути без повороту сторінки або з поворотом по годинниковій стрілці. Вони розміщуються після першого згадування про них у тексті.

Якщо в тексті застосовуються символи, одиниці, скорочення слів і словосполучень, спеціальні позначення, відмінні від прийнятих офіційно або загальновідомих, то складається перелік умовних позначок. Він приводиться, якщо такі позначення повторюються в тексті більш двох разів; якщо менш – то їхня розшифровка дається безпосередньо в тексті при першому згадуванні. Перелік умовних позначок розташовується стовпчиком, у якому ліворуч вказуються використані в тексті умовні позначки або скорочення, а праворуч – їхня повна розшифровка. Нумерація сторінок курсової роботи ведеться арабськими цифрами у верхньому правому куті і проводиться по всьому тексту, включаючи додатки, а також ілюстрації, таблиці, схеми, графіки, діаграми й ін., що займають окремі аркуші. Відлік порядкових номерів починається з титульного листа, на якому номер сторінки не ставиться.

Оформлення курсової роботи завершується її брошуруванням. Після цього вона підписується керівником.

7 Організація виконання курсової роботи

Студенти отримують завдання на курсову роботу на початку семестру.

Контроль процесу виконання по кожному розділу проводить керівник роботи по розробленому ним графіку для кожного студента.

Рациональна організація роботи над курсовою роботою вимагає чіткого відокремлення та виконання етапів і стадій в певній їх послідовності на підставі складеної графіку роботи.

За попереднім досвідом, орієнтована структура витрат часу на розробку розділів роботи така:

- вступ та теоретичний розділ - 35%;
- аналітико-дослідницький розділ – 40%
- проектно-рекомендаційний розділ, висновки, оформлення курсової роботи та графічного матеріалу -25%.

8 Порядок захисту курсової роботи

До захисту допускаються студенти, які повністю виконали план роботи та оформили курсову роботу і графічний матеріал згідно розроблених вимог та стандартів.

Захист курсових робіт здійснюється комісією, яка складається з Голови комісії і двох викладачів кафедри. Мінімальна група для початку роботи комісії - 5 студентів, а максимальна - 10.

В ході захисту курсової роботи студент повинен відповідати на всі питання членів комісії і в досконалості знати свою роботу.

Критерії оцінки роботи:

Оцінка «відмінно» ставиться в разі повного змістовного виконання обсягу роботи стосовно графіка виконання та ґрунтовних відповідей на всі запитання членів комісії.

Оцінка «добре» ставиться у випадку якісного виконання роботи та дотримання графіка роботи, але в процесі захисту роботи були неточності та неповні відповіді.

Задовільну оцінку отримують ті студенти, які мають порушення графіку роботи, деякі невідповідності змісту і вимогам щодо оформлення курсової роботи, неконкретні та неправильні відповіді на запитання комісії.

Оцінку «незадовільно» отримують ті студенти, які не виконали графік роботи, мають неправильно оформлену курсову роботу, нерозкритий зміст теми і відсутність правильних відповідей майже на всі питання членів комісії.

У разі незадовільної оцінки студенту надається додатковий час на усунення помилок та доробку теми роботи. Захист роботи проходить в день назначений керівником за графіком.

Рекомендована література

1. Аведян Л.Й., Безгін К.С. Регіональний та муніципальний менеджмент: конспект лекцій / Харківський національний економічний ун-т. — Х.: ХНЕУ, 2007. — 75с.
2. Афанасьєв М.В., Шемаєва Л.Г., Верлока В.С. Основи менеджменту: Навч.- метод. посіб. / Харківський держ. економічний ун- т. — Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. — 481с.
3. Бабець Є.К., Максимчук А.Г., Стасюк В.П., Чернов А.П. Основи менеджменту: навч. посібник для студ. екон. спец. вищих навч. закл.. — Кривий Ріг : Мінерал, 2005. — 386с.
4. Бесєдін М.О. Основи менеджменту: оцінно- ситуаційний підхід: Практикум / Харківський держ. аграрний ун-т ім. В.В.Докучаєва. — Х. : ХДАУ ім.В.В.Докучаєва, 2000. — 158с.
5. Блинов В. И. Математические основы менеджмента: Уч. пособие. - К.: МАУР, 1997. - 68 с.
6. Бутко М.П. Регіональне управління: інноваційний підхід: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Бутко М.П., Зеленська О.О., Зеленський С.М. та ін.; За заг. ред. д.е.н., проф Бутка М.П. – К.: Знання України, 2006. – 560 с.
7. Василенко В. О., Шматько В. Г. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. / За ред. В. О. Василенка. — К.: Центр навчальної літератури, 2005.—440 с.
8. Виробничий менеджмент : Підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. М.П. Бутка - К. : Центр учбової літератури, 2015. – 383 с. (Розділ.2. – С. 114-198).
9. Довгань Л.Є., Сімченко Н.О. Основи менеджменту. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т". — К. : НТУУ КПІ, 2007. — 172с.
10. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво. — К., 1994.
11. Дяченко Т.О. Основи менеджменту і маркетингу: Курс лекцій / Національний авіаційний ун- т. — К. : НАУ, 2004. — 88с.
12. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін./ за ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. — К: ВД «Професіонал», 2004.
13. Економічна енциклопедія: У 3 т. Т. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000.
14. Завадський Й.С. Менеджмент. - К.: Українсько-фінансовий інститут менеджменту і бізнесу. 1997. - 543с.
15. Закон України «Про інвестиційну діяльність»// Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 9.
16. Закон України «Про інноваційну діяльність»// Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 36.

17. Закон України «Про науково-технічну інформацію»// Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 33.
18. Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності»// Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 12.
19. Йохна М. А., Стадник В. В. Економіка й організація інноваційної діяльності: Навч. посібник. — К.: Видавничий центр «Академія», 2005. — 400 с.
20. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним ризиком: проблеми, концепції, методи: Навч. посібник. — Суми: ВТД «Універсальна книга», 2003.
21. Краснокутська Н. В. Інновацій менеджмент: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003.
22. Крупка М. Л. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. — Львів: Видави, центр Львів, націон. ун-ту ім. Івана Франка, 2001.
23. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: підруч.. — 2-ге вид., випр. і доп. — К. : Академвидав, 2007. — 464с.
24. Лінькова О.Ю. Основи менеджменту: текст лекцій для студ. екон. спец. ден. та заоч. форм навч. / Національний технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т". — Х. : НТУ ХПІ, 2009. — 300с.
25. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. - М.: Дело. - 1992. - 702с.
26. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. — К: Центр навчальної літератури, 2007. — 400с.
27. Мильнер Б. З. Теория организаций. Курс лекций. - М.: ИНФРА-М, 1998. - 334 с.
28. Новіков Б.В., Сініок Г.Ф., Круш П.В. Основи адміністративного менеджменту: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т". — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 560с.
29. Олійченко І.М., Дітковська М.Ю. Менеджмент організацій: метод. вказ. до викон. та захисту курсової роботи студ. спец. 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій та адміністрування» всіх форм навч. Чернігів: ЧДТУ, 2013. — 29 с.
30. Олійченко І.М., Дітковська М.Ю. Основи менеджменту: метод. вказ. до практичних робіт для студ. спец. 6.030601 «Менеджмент», 6.030510 «Товарознавство і торгівельне підприємництво», 6.050502 «Інженерна механіка», 6.050503 «Машинобудування» всіх форм навч. Чернігів: ЧДТУ, 2013. — 63 с.
31. Олійченко І.М., Дітковська М.Ю., Задорожна С.М. Менеджмент організацій: метод. вказ. до практичних занять і самост. роботи студ. спец. 8.050201, 7.050201 «Менеджмент організацій» всіх форм навч. Чернігів: ЧДТУ, 2010. — 81с.

32. Основи менеджменту: Конспект лекцій для студ. спец. 7.050201 "Менеджмент організацій" / Черкаський держ. технологічний ун-т / Тамара Миколаївна Качала (уклад.). — Черкаси : ЧДТУ, 2005. — 52с.
33. Основи менеджменту: Тестові завдання для студ. спец. 6.050201 "Менеджмент організацій" / Укоопспілка; Львівська комерційна академія / Ф.І. Хміль (розроб.), О.Я. Курак (розроб.). — Л., 2002. — 128с.
34. Основы менеджмента: Учеб. для вузов/Д.Д. Вачугов, Т.Е. Березкина, НА. Кислякова и др.; Под ред. Д.Д. Вачугова.— 2-е изд. перераб. и доп. — М: Высш. Шк., 2005.— 376 с.
35. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. — К. : Кондор, 2003. — 554с.
36. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посібник, для студентів вищих навчальних закладів. — К.: «Кондор», 2003, - 177 с.
37. Осовська Г.В., Копитова І.В. Основи менеджменту. Практикум: Навч. посібник. — К. : Кондор, 2005. — 581с.
38. Поліщук Т.М., Ковальов Володимир Георгійович. Економічні основи менеджменту: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Одеський держ. екологічний ун-т. — О. : ТЭС, 2004. — 150с.
39. Робінс Стефан П., ДеЧенцо Девід А. Основи менеджменту / Анатолій... Олійник (пер.з англ.). — К. : Основи, 2002. — 671с.
40. Стадник В. В., Йохна М. А. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: Академвидав, 2006. — 464 с.
41. Стеценко І.Т. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: Навч. посіб.. — К. : А.С.К., 2005. — 224с.
42. Стеченко Д. М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навч. посібник. — К.: Вища шк, 2002.
43. Тимошук Л. Патентні інновації та економічний розвиток // Розбудова держави. — 1998. — №11.
44. Удовенко В.С. Основи менеджменту: конспект лекцій / Національний технічний ун-т України "Київський політехнічний ін-т". — К. : НТУУ "КПІ", 2008. — 180с.
45. Федулова Л. І Менеджмент організацій http://libfree.com/128994688-menedzhmentmenedzhment_organizatsiy_fedulova_1_i.html
46. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: підручник. — 2-ге вид., випр., доп. — К. : Академвидав, 2007. — 576с.
47. Хомяков В. І. Менеджмент підприємства: Навч. Посібник. — К.: Кондор, 2005.
48. Червоньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. — К.: Знання: КОО, 1999.
49. Шатун В.Т. Основи менеджменту: Навч. посіб. / Миколаївський держ. гуманітарний ун-т ім. Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". — Миколаїв : Видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2006. — 376с.

- 50.Шокун В.В., Пішеніна Т. І. Основи менеджменту: Навч. посіб. для дистанц. навчання / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". — К. : Ун-т "Україна", 2005. — 340с.
- 51.Lawler III., E.E., S.A. Mohrman, and G. Benson. 2001. Organizing for High Performance. Employee Involvement, TQM, Reengineering, and Knowledge Management in the Fortune 1000: The CEO Report. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- 52.Hesselbein, Frances, Marshall Goldsmith, and Richard Beckhard. 1996. The Leader of the Future: New Visions, Strategies, and Practices for the Next Era. San Francisco: Jossey-Bass.
- 53.Galbraith, Jay R. 1995. Designing Organizations: An Executive Briefing on Strategy, Structure and Process. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту інноваційної діяльності та державного управління

Курсова робота

З дисципліни “Основи інноваційного менеджменту”

На тему:

**Інноваційна діяльність організації з позицій оновлення
продукції (послуг)**

(на прикладі ПАТ «Дніпро»)

Студента групи ПМ-132
напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
спеціалізація «Менеджмент інноваційної діяльності»

М.І. Петренко

Керівник
доцент, к.держ.упр.

М.Ю.Дітковська

Чернігів ЧНТУ 2016